

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARAD

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Sfințirea biserici din Hălmagiu

În Dumineca din 20 Octomvrie a. c. a avut loc sfințirea bisericii renovate din frunțașă comună Hălmagiu, jud. Arad.

Renovarea acestui sfânt locaș de închinare, a fost făcută din propria inițiativă a comandantului Regimentului 4 Grăniceri, staționat în Hălmagiu, dl maior Gh. Luchian și a d-lui căpitan Turcanu. Toate reparațiile de: tencuire, vopsire și pictură, au fost executate de soldații. Reg. 4 Grăniceri, în mod absolut gratuit. Parohia a dat numai materialul necesar. Așa că întreaga renovare a costat abia 80—90 mii lei.

În afară de gratuitatea lucrului, d-nii ofițeri au mai dăruit bisericii și unele obiecte necesare cultului divin și înfrumusețării. Astfel, dl maior Luchian a dăruit obiecte în valoare de peste 3000 lei. Dl adv. Dr. Hențiu din Ineu, fiind în trecere prin Hălmagiu, a dăruit pentru sfântul locaș, un prapore în valoare de 7000 lei. Iar din daniile credincioșilor din Hălmagiu și filiala Leștioara, s'a confecționat un rând de odăjdii în valoare de peste 9000 lei.

Actul sfințirii a fost oficiat de Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru, înconjurat de 14 preoți și un diacon. Între preoții liturghisitori, remarcăm prezența P. O. D. protopop Constantin Lazar din Gurahonț, făcând parte și din suita P. Sf. Sale; P. O. D. protopop Ștefan Bogdan din loc și P. O. D. protopop Ciocan directorul liceului „Avram Iancu” din Brad.

La sosirea Prea Sf. Sale, în marginea comunei, a fost salutat din partea d-lui primpretor Bărgău, care i-a urat Prea Sf. Sale bun venit, prezentându-I omagiile întregii plase. Dl notar I. Moldovan și dl primar al comunei Hălmagiu, înconjurați de garda legionară cu drapelul, deasemenea i-au urat: „Bine ați venit Stăpâne”.

În fața reședinței protopopești, Prea Sf. Sa a fost întâmpinat de păr. protopop Ștefan Bogdan, dl maior Gh. Luchian, dl Căpitan Turcan și de toți ofițerii garnizoanei Hălmagiu, precum și de o companie de onoare, care a prezentat P. Sf. Sale armele „pentru onor”. Erau apoi, încolonați pe două rânduri, și de o parte și de alta a drumului, îmbrăcați în costumul lor dac și românesc, flăcăii și bărbații voinici ca brazii, din Munți Apuseni, veniți din toate văgăunile munților, spre a-și adăpa sufletul din isvorul răcoritor al Chiriarhului lor.

După ce i-a binecăvântat pe toți, Prea Sf. Sa s'a retras în casa protopopească, pentru a se îmbrăca în sfințele odăjdii. De aci a fost dus cu procesiune impozantă și în cântarea troparului Rusaliilor „Bine ești cuvântat Hristoase, Dumnezeuul nostru...”, până la biserică unde s'a început imediat actul sfințirii.

La priceasnă, Prea Sf. Sa a vorbit despre „Rugăciune”: puterea și necesitatea ei, mai ales în timpurile grele pe care le străbatem astăzi, spunând, între altele, că numai prin rugăciune ne putem întări împotriva tuturor vrăjmașilor, cari ne-au pândit și ne pândesc hotarele. Avem astăzi mai mare trebuință de rugăciune decât de tunuri de oțel. Pe acestea din urmă le-am avut totdeauna și cu toate acestea am pierdut o treime din pământul sfânt al țării, numai și numai din cauza că nu am știut să ne rugăm; ba nici nu ne-am rugat! Numai așa au putut dușmanii, fără Dumnezeu, să ne știrbească pământul, profanând un mare număr de biserici. Omul care se roagă e mai puternic decât stânca. Omul ingenunchiat e înfipt adânc în pământ și nici o furtună satanică nu-l poate clinti din loc. Prin rugăciune ne întărim în fața tuturor dușmanilor, fie ei oricât de puternici. Sufletul se apropie de Dumnezeu numai prin rugăciune. Însă aceasta trebuie făcută cu desăvârșită curățenie sufletească și nici decât cu îngâmfare, cum s'a rugat Fariseul din Sfânta Evanghelie. Noi să ne rugăm smeriți ca Vameșul, care, retras într'un colț al templului, nu cuteza nici fața să și-o ridice dela pământ, se ruga simplu și cu inima înfrântă de povara păcatului: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului”. Dacă sufletul creștinului este curat, această rugăciune, oricât ar fi ea de scurtă, îi va folosi mai mult decât oricare alta, lungă și rostită numai cu buzele.

Rugăciunea creștinului adevărat trebuie făcută prosternându-ne la picioarele unei sfinte cruci și a icoanelor sfinte. De aceea creștinul trebuie să-și împodobească casa sa cu semnul creștinătății, care este sfânta cruce. Icoanele sfinte să nu lipsească nici dintr'o casă de creștin adevărat. Casa unui creștin se cunoaște prin semnele creștinătății, ce le are: sf. cruce și sf. icoane. Aceste obiecte sfinte creștinești, fac și legătura noastră cu trecutului. Ne păstrează vii în amintire pe toți acei scumpi ai casei, cari au privit și s'au rugat în

fața lor. Și la aceste icoane pe care le vedem în fața noastră în biserica din Hălmagiu, s'au rugat vrednicii noștri tribuni și martiri: Horia, Cloșca, Crișan și Craiul acestor plaiuri Avram Iancu, cari s'au îmbărbătat pe ei înșiși și pe toți Moșii lor, pentru lupta de desrobire din lanțul iobăgiei nedrepte și păgâne. Fericiți ne simțim cu toții, astăzi, când privirile noastre se întâlnesc cu ale lor pe aceleași icoane și când buzele noastre rostesc aceleași rugăciuni pe care le-au rostit ale lor și ale tuturor celor ce au luat duh de foc din această biserică. Aceste icoane au inspirat credință și nădejde într'un viitor mai fericit neamului nostru tuturor tribunilor noștri din părțile Munților Apuseni. Aceeași credință și nădejde ne inspiră și nouă astăzi. Iar eu, Episcopul vostru, mă simțesc legat puternic cu sufletul de aceste icoane, pe cari le vedeți, prin tatăl meu, care a colindat de multe ori pe aceste plaiuri, aprinzând focul de rezistență națională.

Statul nostru de astăzi, sau mai bine zis regimul nou al statului nostru, va birui pe toți dușmanii lui, fiindcă are la temelie rugăciunea. Când am văzut pe conducătorul Statului îngenunchiat alături de tânărul nostru Rege, unindu-și glasul și gândul în rugăciune, atunci am văzut că țara noastră merge cu adevărat spre renaștere. S'a schimbat profund sufletul întregului nostru popor, în momentul când tânărul Rege și Generalul Antonescu îngenunchiau în fața Altarului, după depunerea jurământului regesc, la serviciul divin de mulțumire și de început de nouă domnie. Da, s'a schimbat întreaga ființa neamului, căci în timp ce rugăciunile Regelui și ale Generalului se înălțau spre cer, în același timp se prăbușeau din temelii hrubele francmasoneriei, necinstei și ale politicianismului nefast, cari ne-au dus țara la ruină și la pierderea frontierelor. Toate umilințele ce le-am îndurat în ultimele luni, au fost bătaia lui Dumnezeu aruncată cu dreptate asupra noastră, pentru că dispăruse rugăciunea din însuși palatul regal, în care se înscăunase urgia, necinstea și fărădelegea. Apoi desmățul politicianist, au stricat atât de mult sufletul poporului nostru, încât nu-și mai aducea aminte de Dumnezeu. Aceste încălcări de legi Dumnezești, au fost pedepsite prin umilințele pe cari însuși Dumnezeu le-a trimis asupra noastră, ca încercări ale credinței și pentru a ne îndemna să cerem ajutorul Lui și nu al oamenilor, a căror dreptate, — dupăcum s'a văzut, — este departe de a fi cea adevărată. Numai dreptatea lui Dumnezeu ne poate reabilita din umilințele și nedreptățile în cari ne găsim. Pe aceasta să o cerem în toate rugăciunile noastre.

Să nu se uite că puterea rugăciunii a închis gurile leilor sălbatici și inflămânziți, neatingându-se de proorocul Daniil, când acesta a fost aruncat în groapă pentru a fi sfâșiat de ei. Ochii proorocului scânteind de puterea rugăciunii, au rușinat până și pe cele mai crude animale. Cei trei tineri au scăpat din văpaia focului numai prin rugăciune. Focul, care avea să-i mistue, nu s'a atins de ei, fiindcă rugăciunea lor a fost mai puternică decât puterea lui. Proorocul Ilie prin puterea rugăciunii a oprit izvoarele cerului, încât nu a plouat pe pământ 3 ani și 6 luni. Și tot prin puterea rugăciunii a deschis izvoarele lui, încât

pământul a devenit iarăși roditor, ca mai înainte. Dintr'o mână de făină și din puțin unt de lemn, văduva din Sarepta Sidonului, s'a hrănit, cu proorocul și cu fiul ei, 3 ani și jumătate, cât a durat foametea, înmulțindu-se numai prin rugăciunea profetului. Pe fiul acestei văduve, l-a înviat profetul tot prin puterea rugăciunii, făcută cu inimă curată și smerită. Sfânta Scriptură întreagă abundă de cazuri, în cari rugăciunea din inimă, a făcut minuni.

Rugăciunea este de 3 feluri: a) Cea obișnuită, care se face cu buzele, prin rostire cu vocea, cu glasul gurii. b) Rugăciunea gândului, adică, când numai în gând preamărim pe Dumnezeu și-I cerem ajutorul. c) Când nici una din acestea nu ne pot ajuta, atunci urmează rugăciunea lacrimilor, numită: „cu suspine negrăite”, în care focul sufletului se varsă în lacrimi și în suspine. Deci adevăratul creștin are posibilitatea să se roage, în diferite împrejurări, cu diferite rugăciuni, cari singure pot să coboare din cer harul și mila Dumnezeiască.

I-a sfârșitul sf. Liturghii, părintele protopop Ștefan Bogdan, face, în mod succint, istoricul bisericeii din Hălmagiu. Iar la urmă arată meritele neprețuite ale comandanților militari ai Reg. 4 Grăniceri, între cari, în primul loc, ale Dlui maior Gheorghe Luchian, care n'a cruțat odihnă și bani proprii, pentru realizarea frumoasei inițiative ce a luat, de a vedea sf. biserică renovată și demnă de frumoasa ei istorie.

În drum spre reședința episcopoească, P. Sf. Sa a vizitat parohiile: 1. Lazuri, unde s'a interesat despre locul unde ar fi să se zidească noua biserică, cea veche fiind închisă de mai mult timp, din cauza amenințării cu surparea. Aci P. Sf. Sa a luat dispozițiile necesare, reclamate de împrejurări. 2. Cuied, unde deasemenea a luat măsuri de îndreptarea neajunsurilor aflate. Tot aci a vizitat și școala primară, interesându-se de mersul educației religioase a elevilor. 3. Iercoșeni, unde deasemenea a luat urgente măsuri pentru repararea sfintei biserici.

Rep.

Colțul tineretului.

Ingerii păzitori

În slujbele sfintei noastre Biserici preotul sau diaconul ne îndeamnă tot des: „Inger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre, dela Domnul să cerem”. La acest îndemn fiecare se duce cu gândul la cei dintâi ani ai copilăriei sale. Cum îi făcea mama semnul crucii seară de seară și cum se ruga să-i păzească îngerii copilășul. Cum povestea mama despre ingeri și cum ne învăța rugăciunea:

„Inger, ingerașul meu,

Ce mi te-a dat Dumnezeu”...

Spune drept, fiule, mai spui și acum, că te-ai făcut mărișor, mai spui tu rugăciunea aceasta? Mai rogi tu și acum pe ingerul păzitor:

„Totdeauna fii cu mine
Și mă 'nvață, să fac bine...”

sau îți pare, că tu acum ești prea mare, să mai spui rugăciunile din copilărie? Știi de ce te rugai atunci și de ce nu te rogi acum? În copilărie aveai sufletul curat, un suflet care era aproape de îngeri, prin curățenia și sfințenia copilăriei tale. Atunci visurile tale erau, în chipul cel mai firesc, visuri cu îngeri. Umblai cu îngerii, te jucai în vis cu îngerii, pentru că și peste zi îți era gândul la îngeri. De atunci te-ai înstrăinat tu întâi de îngeri și apoi îngerii de tine. Haina sufletului tău de copil atunci era curată, nepătată și se potrivea așa de bine cu haina îngerească. Azi haina sufletului e pătată, gândul tău peste zi se târește prin praf și prin mocirlă și visurile tot prin mocirlă te poartă. Nu îngerii au pierit, ci tu te-ai înstrăinat de ei.

Noi suntem așa de slabi, dacă rămânem singuri. Avem trebuință de paza și de ajutorul îngerilor.

Sfânta Scriptură spune (IV Regi 6) că împăratul Siriei a trimis o mulțime mare de cai și căruțe și o oștire mare, de a impresurat noaptea cetatea Dotan, în care era proorocul Elisei. Scopul impresurării era să prindă pe Elisei. Slujitorul proorocului, văzând dimineța mulțimea oștirii, a zis: „Vai, stăpânul meu, ce să fac?” Elisei i-a răspuns: „Nu te teme, pentru că cei ce sunt cu noi, sunt mai mulți la număr...” Slujitorul însă se vedea pe sine cu proorocul și pe alții nu-i vedea cu ei. Elisei s'a rugat: „Doamne, deschide-i ochii, ca să vadă”. Și Dumnezeu a deschis ochii slujitorului și a văzut, că muntele era plin de cai și căruțe de foc împrejurul lui Elisei.

Elisei îi vedea, slujitorul însă nu i-a văzut decât prin rugăciunea proorocului. În copilăria ta tu vedeai cu ochii sufletului tău curat în fiecare seară de Crăciun ceata de îngeri deasupra peșterii în care s'a născut Hristos Domnul. Vedeai cum îngerii se suie și se coboară pe o scară de lumină. Vedeai la fiecare priveghere din Joia mare pe îngerul care a venit să întărească pe Iisus în grădina de pe muntele Maslinilor și în fiecare dimineță de Paști pe îngerul care a prăvălit piatra de pe mormântul Domnului.

Și azi poți să vezi îngeri. Curățește-ți și sfințește-ți sufletul și trupul și vei vedea. Vei vedea îngeri în gândul tău de peste zi, în visul tău de peste noapte, îi vei simți alături de tine în toată truda ta, în bucuriile tale și în durerile tale. Li vei simți cum îți limpezesc mintea să înțelegi lecțiile și să deslegi problemele. Li vei simți cum îți deschid ochii sufletului, ca răspunsurile tale să fie ca răspunsurile unui înger în trup. Li vei simți cum te prind de mână când stai în fața ispitei și cum te așin dela păcat. În sfârșit vei vedea, că de dragul curățeniei sufletului și trupului tău Dumnezeu va timite oștirile sale de pară de foc să fazească, să apere, să întărească țara ta și neamul tău.

Dă, Doamne.

F. C.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc

Cinstirea sf. Cuminecături și a patimilor Domnului
(după Dr. Kramer V. trad. de de Szanyi F.)

VII.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc cultivă în sufletul său o iubire nespus de mare față de Domnul și Stăpânul vieții sale. Aceasta iubire se hrănește, indeosebi, din Sf. Liturghie și din Sf. Cuminecătură. Din acestea își primește preotul tăria și mărirea sa. Mântuitorul e foarte aproape, tronează, zi și noapte, pe sf. Prestol. Deci, s'ar putea oare ca preotul să nu alerge, neincetat, la Dânsul? Acea inimă care iubește, dorește să petreacă, mereu, în societatea celor iubiți de dânsa. Și Mântuitorul dorește să-i știe pe cei ce-i iubește, în permanentă în jurul Său. Aceasta l-a determinat desigur, să aranjeze astfel încât el să fie prezent, totdeauna, pe sf. Prestol, să fie între ai Săi, ca aceștia, știindu-l aproape, să alerge, neconținut, la El.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc îl și cercetează bucurios, îndată ce poate. Inima lui numai acolo simte, într'adevăr, bucurie mare pentru tot ce-a făcut și a învățat Iisus, în timpul petrecerii Sale pe pământ. Acolo îl vede pe Domnul, în lumină mai puternică și mai strălucitoare și vorbește cu El, mai plin de încredere. Acolo se unește, sufletește, în chip mai desăvârșit, cu Dânsul și-și varsă dorințele cele mai infocate ale inimii sale. Aceasta petrecere împreună cu Mântuitorul are nespus de mari urmări pentru sufletul și pentru viața preotului. Preotul se introduce, mai temeinic, în duhul lui Hristos; iubirea lui crește, iar râvna pentru Mântuitorul i-se întărește.

De mare har s'a învrednicit preotul, când Dumnezeu l-a investit cu minunata putere a preoției și l-a ridicat la demnitatea de liturgisitor. El poate aduce, în fiecare zi, jertfa cea fără de sânge. În fiecare zi, îi poate ajuta Mântuitorului la lucrarea cea sfântă și sublimă, ce se face în st. Altar. Gândindu-se la chemarea sublimă pe care o are, preotul nu poate să nu fie stăpânit de sentimente de mulțumire și recunoștință. Sentimentul de mulțumire mișcă inima fiecărui creștin, în ziua când se cuminecă. Ceva parcă-l atrage, într'una, la biserică, ca să-i mulțumească lui Dumnezeu. Așa este aceasta și la preot. Sentimentul acesta de mulțumire îi șoptește și preotului să-l cerceteze pe Domnul și să-i plătească datoria mulțumirii sale. Când preotul își exprimă în felul acesta mulțumirile sale, dă dovadă că cultivă în inima sa cel mai sublim respect față de sf. Cuminecătură.

Păstorul de suflete cu zel apostolesc știe că are mare lipsă de harul divin. Are lipsă de el, ca să poată trăi în sfințenie. Fără de el nu se poate desbrăca de greșeli și nu poate prospera, ca păstor sufletesc. Ca li-

turgisitor, deasemenea, simte necesitatea harului. Agendele lui de liturgisitor sunt atât de sfinte și de sublime încât, fără de ajutorul harului, nu le ar putea face cu demnitate. În activitatea pastorală numai așa poate spera rezultat bun, dacă harul divin conlucră cu el. Pe cât de mult dorește să lucre, cu demnitate, în calitatea sa de liturgisitor; iar în cea de păstor sufletesc, să ajungă la rezultate binecuvântate, pe atât de mult simte el și necesitatea ajutorului, de neînlocuit, al harului divin și astfel râvnește, mereu, pentru dobândirea lui. În această situație, el se vede silit să alege, după ajutor la Acela în numele căruia și spre a cărui mărire săvârșește slujba de liturgisitor și pe cea de păstor sufletesc. Aleargă, deci, cu gândul ori cu fapta, la Hristos Domnul din sf. Cuminecătură și cere dela El ajutor și acoperământ. Înainte de isprăvirea vreunei agende pastorale, cere dela El binecuvântare peste lucrul ce are de gând să-l facă. Il cercetează, îndeosebi, când se găsește în situațiuni și momente critice; cere sfat dela El, îi spune necazurile și amărăciunile sale. La El caută mângăere, în ceasurile grele ale suferințelor, căci Iisus îi sheamă la sine pe toți cei osteniți și împovărați, ca să le ajute.

Adeseori auzim imputarea că, în Biserica noastră sf. Cuminecătură (Iisus Hristos) e lăsată singură, fiindcă după terminarea serviciului divin, biserica toată ziua rămâne goală. Aceasta acuză li se poate aduce și unora dintre preoți și anume acelora cari, după terminarea sf. Liturghii, în tot restul zilei, nu se mai abat pela biserică, decât numai în cazul că au de săvârșit vreo lucrare sfântă într'ansa. Sunt preoți cari își găsesc ceasuri întregi pentru vizite, conversații, lecturi etc. iar pentru cercetarea sf. Cuminecături spun că n'au timp. Dar trebuie să știe fiecare preot, că, în măsura în care cineva îl neglijează pe Iisus, în acea măsură și Iisus se depărtează de dânsul. Cine nu se interesează de sf. Cuminecătură, acea nu-i preot adevărat, nu-i păstor de suflete cu zel apostolesc.

Preotul se poate feri de indiferentism față de sf. Cuminecătură, printr'o meditație continuă asupra ei. Prin aceasta va reuși să-și țină trează și să-și întărească credința față de această Taină sf. Cetește, apoi, cu plăcere, cărți în cari se tratează despre dânsa și cele cetite le gravează, adânc, în inima sa. Cu ințelul, se va obicinui să ceteze, în fiecare zi, sf. Cuminecătură din biserică. Acesta e un metod minunat prin care preotul poate să-și mențină, în permanență, tare și proaspăt, respectul față de sf. Cuminecătură.

Preotul trebuie să țină seamă că, la sf. Liturghie, să serbează și amintirea suferințelor lui Hristos, indurate pentru iertarea păcatelor noastre. Prin urmare, dela preotul liturgisitor se așteaptă, mai mult ca dela oricine altul, să cinstească patimile și moartea Mântuitorului. Cetinez viețile sfinților, aflăm că ei au cinstit nu numai sf. Cuminecătură, ci și patimile Mântuitorului, în măsură mai mică sau mai mare, dupăcum a fost și gradul lor de perfecțiune. Păstorul de suflete cu zel apostolesc

cultivă în inima sa un sentiment de adânc respect față de suferințele Mântuitorului și meditează, adeseori, mai ales Vinerea, asupra lor. Dacă Mântuitorul nostru s'a supus la suferințe și la moarte, pentru preamărirea lui Dumnezeu și rescumpărarea omenirii, ar putea oare preotul să stea nepăsător față de toate acestea? Desigur că nu, ci va căuta să scoată, neconținut, din aceste suferințe, indemn pentru împlinirea îndatoririlor sale pastorale. Pe cruce va afla dânsul cel mai bogat izvor al harului pe care l-a deschis Mântuitorul, prin suferințe și moarte și care îi lipsește lui, atât de mult. Pe cruce va vedea strălucind virtuțile acelea, cari sunt atât de importante pentru viața lui de liturgisitor și păstor sufletesc. Sf. Apostol Petru, în epist. I. 2, 21 zice: „Lăsându-vă vouă pildă, ca să urmați urmele Lui”.

Un mijloc potrivit prin care preotul poate să-i obicinuiască pe enoriașii săi să mediteze asupra suferințelor Mântuitorului, este drumul Crucii. Unde s'a introdus obiceiul de a se face drumul Crucii, religiositatea s'a ridicat, bunele moravuri au început să înflorească și duhul bisericesc s'a întărit. Preotul care introduce, în parohia sa, obiceiul acesta face un bine, nespun de mare. La început e suficient dacă se indică stațiunile prin cruce pe cari, mai târziu, se vor pune și icoane, dacă acestea nu se vor putea pune, dela început. Când va indemnă poporul la evlavie pentru drumul crucii, va trebui să premeargă, întâiu, el cu pildă bună.

S. Ș.

Sfântul Antioh despre îmbuibarea pânteceleui

Toți trebuie să se nevoiasă a-și înfrâna pântecele. Mai ales cei ce voesc să slujască lui Dumnezeu, trebuie să mănânce potrivit, pentru că de nu se înfrânează dela mâncare, sunt asemenea corăbiei încărcată. Trupul are trebuință de hrană, dar nu de dulceață, de indestulare, dar nu de imbuiare. Înfrânarea este sănătate și întărirea sufletului și a trupului, pe când imbuiarea vatamă pe amândouă, stricând nu numai sănătatea, ci naște și boale de sminteală. Nevoitorul mănâncă puțin, pentru că înfrânându-și pântecele, depărtează gândurile aducătoare de păcate; iar cel ce se biruește de imbuiare, hrănește poștele rele. Precum lemnele multe produc foc mare, tot așa imbuiarea în bucate produce gânduri de păcate. Mâncarea dulce veselește gâtul, ca mai târziu să hrănească viermii cei neadormiți. Precum pământul nelucrat produce spini, tot așa mintea îmbuibatului crește gânduri rele. Omul lacom face pomenirile sfinților, ca să placă pânteceleui; iar cel ce se înfrânează, se aseamănă vieții sfinților. Mult mănăcătorul nu se laudă, decât cu nesaful, însă duhul nesățiosului se scârbește; nesuferindu-i putoarea să duce dela dânsul, ca precum fumul gonește albinele, așa gonește nesățiosul dela sine darul Sfântului Duh. Să lăpădam dară mâncările prea gustoase, să ne indestulăm trebuința trupească cu mâncarea simplă, ca să nu ne asemă-

năm cu poporul cel ce a slujit pântecelui în pustie, că zice: „A șezut poporul să mănânce și să bea, și s'a sculat să joace” (Eșire. Cap. 32 stih. 6). Atunci a uitat poruncile lui Dumnezeu și s'a abătut la îndrăcirea idolească. Bine scrie Pavel și moștenitorilor lor: „Al cărora le este pântecul Dumnezeu, și slava întru rușinea lor, celor ce cugetă cele pământești”. Și iarăși: „Bucatele pântecelui și pântecul bucatelor: iară Dumnezeu și pe acesta și pe acestea va strica”. Și iarăși: „Dacă pentru bucate se scârbește fratele tău, iată că nu după dragoste umbli” și mai zice: „Unii că aceștia lui Dumnezeu nu slujesc, ci pântecelui și prin bunecuvântări amăgesc inimile celor fără de răutate”. Și iarăși: „Înțelepciunea trupească vrajbă este la Dumnezeu; iară înțelepciunea duhovnicească este viață și pace. Bine este cu darul a întări inima, iară nu cu mâncările”. Și iarăși: „Nu este împărăția lui Dumnezeu mâncare și beutură, ci dreptate, pace și bucurie întru Duhul Sfânt, iară nu îmbuibarea și beția”. Precum și Iacob ocărînd pe robii pântecelui, zice: „Veseliți-v'ași pe pământ și v'ași desfătați și v'ași hrănit inimile voastre, ca pe o oare în ziua de junghere”. Iară Domnul necredincioșilor evrei le-a zis: „Adevăr grăesc voaună, mă căutați pe mine, nu pentru că ați văzut semnele, ci pentru că ați mâncat pâinile și v'ați săturat”. Și le-a mai zis: „Să nu lucrați mîncurea cea peritoare, ci ceiace petrece în viața vecinică, pe carea Fiul omenesc o va da voaună”. Căruia să cuvîne slava, cinstea și stăpînirea, în vecii vecilor, Amin.

P. C.

Samarineanul milostiv

Studiu exegetic¹⁾

trad. de pr. Gh. Cereanț

Povestirea sf. Luca dela cap. X/25—37 cuprinde o introducere, apoi parabola însăși.

Introducere.

„Un învățător al Legii...” Este vorba de acela de care ne vorbește sf. Matei?: „Și unul dintre ei, învățător al legii, ispitindu-l pe Iisus, l-a întrebat: Învățătorule, care este marea poruncă din lege?” (XXII 35—40).

Unii autori răspund: da. Cea mai mare parte, însă, afirmă că nu. Întrebarea pusă lui Iisus nu este la fel la sf. Luca ca și la sf. Matei. Fără îndoială, în fiecare din aceste două texte este vorba despre un învățător al Legii care ispitește. Dar acest caz poate obveni de două ori. Este adevărat că Mântuitorul răspunde în ambele cazuri, recomandând iubirea lui Dumnezeu și a aproapelui. Dar acest fapt nu trebuie să fie băttător la ochi, căci Iisus a rostit mai de multe ori aceste perceptive capitale. Restul diferă mult, ca ansamblu al fiecărei povestiri¹⁾.

Cei doi învățători ai Legii venira „să ispitească” pe Hristos. Evident, înțelesul nu este că ei au voit să-l facă să greșească, să-l inducă în

eroare. „A ispitii” este a se înțelege astfel: cei doi învățători ai Legii au de gând să-l ducă în încurcătură pe Iisus, în dilemă. Ei se, întreabă, cum ar putea răspunde El la întrebarea lor vicleană. Iată, deci, la ce servește știința lor: a înținde cursă.

Poți să fii, oare, învățător al Legii, fără a avea meritul și înțelepciunea umilă a celor mici? „Ai ascuns acestea de cei înțelepți și de cei pricepuți și le-ai descoperit copiilor” (Luca X 21). Această afirmațiune este adevărată și azi. Un „as” în teologie nu este neapărat și un „as” în sfințenie.

Vasta erudiție eclesiastică, frumoasele cunoștințe în științele sfinte, nu sunt întotdeauna împreunate și cu râvnă. Poți avea mintea deschisă, iar inima închisă. La ce bun să fii „învățător al Legii” dacă prin conduită displaci autorului divin al acestei Legi? Bossuet are dreptate când blastamă știința care nu conduce la iubire.

Învățătorul Legii, răuvoitor și ticălos, pe care ni-l înfățișează sf. Luca, zice către Iisus: „Învățătorule, ce să fac ca să moștenesc viața de veci?”

Iisus inversează rolurile și întrebatul devine întrebătorul. Această tactică era obicnuită Mântuitorului. Cei ce obiecționau se prindeau, astfel, ei înșiși cu vorba, prin simple întrebări, și ei, cari crezuseră că au adus pe Iisus în încurcătură, ajungeau — cum am zice astăzi — „băgați la apă”.

Hristos întreabă pe învățătorul Legii: „Ce este scris în lege? Cum citești?”

Învățătorul Legii spune citatul așteptat: „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, și din tot sufletul tău, și din toată virtutea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele ca însuși pe tine”.

Iubirea lui Dumnezeu este vădit poruncită (de ex. Deut. VI 5, XI 13). Această poruncă, scrisă pe pergament, trebuia citită de două ori pe zi de către rabini. Iubirea aproapelui era, de asemenea, recomandată prin Lege, dar cele mai multe pasagii (Levit. XIX 33—34, Deut. XIX) vorbesc mai ales despre prieteni, despre concetățeni, sau despre străini asimilați mai mult sau mai puțin.

Cu toate că se află astfel de texte chiar în T. V., rabinii le aplică numai la aceste categorii de oameni coreligionari, concetățeni și quasi-concetățeni.

Iisus, după ce a auzit cele spuse de învățătorul Legii, îi zise acestuia: „Drept ai răspuns: fă aceasta și vei fi viu”.

Dar învățătorul insista. El voia — scrie sf. Luca — „să se justifice”, adică să explice întrebarea pusă. Acest învățător al Legii avea rolul, destul de păcătos, de a scoate el însuși răspunsul, care era așa de evident încât îl putea afla și un copil.

El dorise — poate — a atrage într'o discuție, a străluci într'o polemică, și iată că sfârșește prin a recunoaște că era vorba despre o chestiune elementară. Este tocmai așa cum astăzi un teolog, pretinzând a face paradă cu știința, ar trebui să se întoarcă la primele întrebări de catehism. Pentru savantul învățător al Legii era o aventură. În cele din urmă se hotărî „să se jus-

¹⁾ G. Hoornaert — din rev. franceză „Prêtre et Apotre”.

²⁾ Knabenbauer.

tifice", să dovedească că întrebarea pusă de el nu a fost naivă și lipsită de sens și prin urmare, merita un răspuns, o explicație.

Hristos a recomandat iubirea aproapelui. Dar învățătorul Legii, insistând a dovedi că problema nu era așa de simplă și copilărească — cum am zice — întreabă: „Și cine este aproapele meu?”

Atunci Iisus îi dădu drept răspuns, parabola despre samarineanul milostiv. Ea cuprinde trei tablouri: omul rănit,... omul părăsit,... omul ajutat... (Va urma).

Cărți

Pr. Grigorie N. Popescu: Preoțimea română și întregirea neamului. Două volume apărute în editura „Vremea” București, str. Carol Nr. 10. Cuprinsul lucrării este următorul:

Vol. I. 1. În vremuri trecute lucrat-au Altarele și stratele noastre.

2. Avem o Patrie fiindcă am avut un Altar.

3. Pe urmele înaintașilor. Chipuri de vlădici cărorora li s'au încredințat de voievozi misiuni diplomatice și preoți de mir în războaie, răzmeriți, etc., alături de popor.

4. Preoțimea română pe câmpul de luptă (în războiul întregirii).

5. Chipuri de preoți, răniți și morți, prizonieri.

6. Activitatea călugărilor sanitari.

7. Activitatea călugărițelor.

8. Anexe.

Vol. II. 1. Temnițe și lagăre.

2. Preoții cari au fost omoriți, întemnițați, internați, etc., în timpul războiului întregirii, arătați pe fiecare județ în parte.

3. Preoțimea română după întregirea neamului. Activitatea ei în căminele culturale, străjerie, p emilitare, etc.)

4. Indice alfabetic.

Simpla înșirare a titlurilor din cuprins ne arată că avem în față o lucrare interesantă despre contribuția ce-a dat-o preoțimea noastră culturii și Patriei române.

Ambele volume costă 170 lei. Preoților li se face un rabat de 20 lei. Cartea se poate procura direct dela editură.

Dr. Grigorie T. Marcu: Biserica ortodoxă înaintemergătoarea Statului naționalist român. Cu două anexe documentare. Sibiu, tip. Arhidiecezana, 1940, 29 pagini.

Statul nu poate avea „gustul deprinderilor majore” și nu poate candida la nemurire, decât „sub semnul lui Dumnezeu atoatețitorul” și a Bisericii dreptmăritoare. Nimeni nu a ascultat vrerile poporului în măsură în care a făcut acest lucru Maica neamului adevărată Biserica, „unica pâlnie prin care chemările Cerului și vrerile po-

porului român mai puteau să răsune nefalsificate în urechile conducătorilor neamului”. În anii din urmă, când am fost conduși mai mult după concepții străine de sufletul nostru și am fost hrăniți cu mărfuri de import prin răsunătorul comunicat al Sf. Sinod din 1937 și prin cuvântarea rostită în 27 Febr 1939 de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae la adunarea dela Alba-Iulia, Biserica și-a afirmat dreptul „de a se îngriji de viața totalitară a neamului”. Dacă Ea a putut osândi francmasoneria și a putut da slujitorilor altarelor dreptul (când le-a fost contestat) de-a se interesa de toate problemele cari privesc viața Statului și a neamului, aceasta se datorește libertății și autonomiei sale. Pentru a rămâne și pe mai departe o Biserică a poporului, făcută vie prin apostolatul slujitorilor ei, ea preferă să ajungă o biserică pri-gonită, decât să devină aservită Statului.

Doctrina aceasta despre poziția și rolul Bisericii în cadrul Statului este, se vede de departe, a I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae al Ardealului. I. P. S. Sa are meritul de a fi fost purtătorul de cuvânt al Bisericii într-o vreme când — să fim sinceri și să recunoaștem — conducerea Bisericii a lăsat multe de dorit.

Părintele Grigorie Marcu a făcut bine că a subliniat contribuția Bisericii și rolul ce l-a avut I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae la îndreptarea vremurilor, cu atât mai mult cu cât studiul Sfinției Sale, deși scurt, este țesut din alese frumuseți literare și ideologice.

Informațiuni

● Pentru „Ajutorul Legionar”, casa M. S. Regelui Mihai I a dat 500.000 lei, plus 1700 tricouri, 2000 cămeși, 2700 părechi izmene, 1700 părechi de cio-rapi, 1000 batiste, 1200 fulare, 1400 părechi mănuși și 1400 părechi de bocanci. Dania arată grija deosebită a M. S. Regelui pentru cei oropsiți.

● † Dr. Gheorghe Plopu a încetat din viață la Oradea, Duminecă în 20 Oct. 1940, în vârstă de 84 ani. Numele său este legat de o bogată activitate de magistrat și scriitor juridic, atât sub era stăpânirii maghiare, cât și de atunci încolo. Pentru marile sale calități și merite în materie de juris-prudență și de literatură juridică, a fost ridicat până la rangul de consilier și președinte onorar al Curții de Casație și Justiție și ales profesor onorar al Universității din Cluj și membru onorar al Academiei Române.

Înmormântarea i s'a făcut în Arad. După prohodul servit într'un sobor de 6 preoți și un diacon în Catedrală, P. S. S. Părintele Episcop Andrei a făcut elogiul defunctului, arătând că secretul succesului său în viață a fost sufletul său credincios, geniul moștenit din casa părintească. Ca fiu de învățător confesional el s'a ridicat prin virtuți alese și sentințe drepte. Gh. Plopu a fost tipul judecătorului adevărat, care a stat neclintit în slujba lui Dumnezeu.

După P. S. Sa au mai vorbit un repre-

zentant al Curții de Casație și al Curții de Apel din Oradea—Arad și dl Al Marta în numele prietenilor și a Cercului juridic din Banat și Crișana.

Ingruparea i s'a făcut în cripta familiară din cimitirul „Eternitatea”.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în ceata dreptilor.

● **Dl prof. Dr. Lazar Iacob** a fost numit decan al Facultății de Teologie din București. Numirea aceasta nu poate decât să ne bucure. Dsa nu este numai un profesor foarte iubit de studenți, dar și unul dintre puținii cunoscători ai problemelor canonice și juridice ale Bisericii noastre, în raporturile ei cu celelalte culte.

În momentele actuale, când se pregătește o nouă organizare a Bisericii noastre, prezența Dsale în fruntea Teologiei din București este pentru noi toți o garanție, că autoritatea de care dispune va fi folosită în întregime pentru a ridica și păstra la înălțimea cuvenită prestigiul și tezaurul Ortodoxiei.

● **Brevetele de beuturi spirtoase**, deținute de evrei, trebuiesc lichidate irevocabil până la 31 Dec. 1940. Măsura aceasta privește și pe comercianții români, cari sunt salariați (camuflați) ai titularilor evrei.

Prin anularea brevetelor jidovești, de sigur, se vor desființa o mulțime de cărciume, cari sunt adevărate plăgi în viața satelor și orașelor, atât din punct de vedere național și moral, cât și din punct de vedere economic și financiar.

E momentul unei necesare și cât mai intense propagande antialcoolice.

Nr. 4498/1940.

Ordine circulare

Publicăm mai jos decizia Nr. 2864 din 24 August a. c. a Ministerului Educației Naționale, publicată în Monitorul Oficial nr. 203 din 3 Sept. 1940, privind bunurile fostelor școli confesionale ortodoxe române din Transilvania și Crișana, cu invitarea, ca toți conducătorii de oficii parohiale din parohiile unde averile școlare, din orice motiv, nu sunt încă transcrise pe biserică, să facă imediat demersurile recerute pentru transcrierea acelor averi pe „parohia ort. rom. din.....”
Decisul Judecătorei se va trimite aici, în copie, până la 1 Decemvrie 1940:

COPIE: Noi, ministru secretar de Stat la Departamentul Educației Naționale; având în vedere că bunurile fostelor școli confesionale ortodoxe române din Transilvania și Crișana, statificate din punct de vedere al învățământului după unire de guvernul Român, au constituit și constituiesc proprietatea parohiilor române ortodoxe și unite respective, fie că actualmente figurează în cărțile funduare pe numele parohiilor, comunelor bisericești sau „Fond Școlar” (dotație învățătorească); considerând că din eroare unele din aceste

bunuri au fost intabulate în ultimii ani pe numele Statului (Administrația Casei Școalelor și a Culturii Poporului) deși în realitate erau proprietatea parohiilor, după cum rezultă din circulara Nr. 25000 din 20 Septemvrie 1922 a Dir. G-rale Cluj; Decidem: Art. I. Toate bunurile fostelor școli confesionale române ortodoxe și române unite din Transilvania și Crișana, sunt și rămân proprietate a parohiilor române ortodoxe sau unite respective. Art. II. Bunurile menționate de articolul precedent vor fi intabulate în cărțile funduare, din oficiu sau la cererea parohiilor sau Episcopioilor, pe numele parohiilor române ortodoxe sau unite respective. Art. III. Dl director al contenciosului Ministerului Educației Naționale este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a deciziei de față. Dată la 24 August 1940. Ministru, D. Caracostea.

Arad, la 4 Octomvrie 1940

† **Andrei**

Episcop.

Seculin

consilier referent eparhial.

3-3

Aviz!

Rugăm onor. preoțime să binevoiască a face desocotirea cu tot materialul de colportaj ce le-am trimis, până la 31 crt. În cazul nereturnării materialului neplăsat, până la data amintită, debităm contul cu valoarea totală și vom urmări încasarea ei.

P. C. Preoți sunt rugați să achite restanțele pentru concurse:

Parohia Săn-Nicolaul mic, concurs de paroh	Lei 125
„ Temeșești, concurs de paroh	110
„ Baia, concus de paroh	120
„ Colonia-Ineu, concurs de paroh	190
„ Tisa, concurs de paroh	170
„ Dumbrava, concurs de paroh	105
„ Măgulicea, concurs de paroh	40
„ Camna, concurs de paroh	230

Tipografia și Librăria Diecezană
A r a d

Nr. 4363/1940.

Concurse

În conformitate cu dispozițiunile On. Minister al Cultelor Nr. 44832/1940 și 44965/1940, se publică concurs *din oficiu* cu termen de 15 zile pentru parohiile:

I. *Iermata*, protopopiatul Ineu.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 32 jug.
2. Grădina parohială.
3. Stolele legale.
4. Birul legal.

5. Salarul dela Stat.
  6. Dreptul la pășunat pentru 24 vite.
- Parohia este de clasa *primă*.

II. Chisindia II, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 30 jug.
  2. Locuință în școala confesională.
  3. Stolele legale.
  4. Birul legal.
  5. Intregirea salarului dela Stat.
- Parohia este de clasa *primă*.

III. Selegeni, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 32 jug.
  2. Stolele legale.
  3. Birul legal.
  4. Intregirea salarului dela Stat.
- Parohia este de clasa *primă*.

IV. Paulian, protopopiatul Buteni.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 24 jug.
  2. Casa parohială cu supra edificate.
  3. Stolele legale.
  4. Birul legal.
  5. Intregirea salarului dela Stat.
- Parohia este de clasa *primă*.

V. Mustești, protopopiatul Gurahonț.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 16 jug.
  2. Casa și intravilanul parohial
  3. Stolele legale
  4. Birul parohial
  5. Intregirea salarului dela Stat
- Parohia este de clasa *două*.

VI. Drauț II, protopopiatul Șiria.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 32 jug. cu drept de pădure și pășune.
  2. Locuință în edificiul fostei școale confesionale.
  3. Birul parohial răscumpărat în bani și plătit de epitropia parohială.
  4. Stolele legale
  5. Intregirea salarului dela Stat
- Parohia este de clasa *primă*.

VII. Tauș II, protopopiatul Șiria.

Venite:

1. Sesiunea parohială, 17 jug. cu drept de pădure și pășune.
  2. Grădina parohială.
  3. Stolele legale.
  4. Birul parohial răscumpărat cu 200 lei.
  5. Casă parohială.
  6. Intregirea salarului dela Stat.
- Parohia este de clasa *primă*.

Cererile de concurs însoțite de actele necesare se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Preoții numiți la vreuna din aceste parohii vor plăti toate impozitele după beneficiul lor prețesc din al său.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 10 Octombrie 1940.

† Andrei

Episcop

2-2

Traian Cibian

consilier referent eparhial

Nou!

Nou!

Au apărut și se află de vânzare la Diecezana-Arad *cărțile de religie* pentru cursul primar și a școalelor profesionale de ucenici și ucenice:

1. *Pr. C. Mureșan: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa I primară. 51 pagini, 12 lei.

2. *Pr. C. Mureșan: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa II primară. 82 pagini, 15 lei.

3. *Pr. V. Mihuțiu: Carte de Religie* pentru elevii creștini ortodocși de clasa III primară. 64 pagini, 12 lei.

4. *Pr. Il. V. Felea: Catehism creștin ortodox* pentru elevii clasei a IV-a primară și pentru cursurile profesionale de ucenici. 111 pagini, 15 lei.

5. *Prof. F. Codreanu: Cunoștințe liturgice* pentru elevii creștini ortodocși din clasa V-a primară și pentru cursurile profesionale de ucenici. 45 pagini, 12 lei.

6. *Pr. D. Tudor: Carte de Religie* (istorie bisericească) pentru elevii creștini ortodocși din clasa VI-a primară. 56 pagini, 12 lei.

7. *Pr. P. Bogdan: Carte de Religie* (cunoștințe de drept bisericesc) pentru elevii creștini ortodocși din clasa VII-a primară. Prețul 12 lei.

Toate aceste cărți sunt lucrate după noua programă analitică a învățământului religios din școala primară și publicate cu aprobarea *Episcopiei Aradului*.

Cărțile sunt împodobite cu foarte numeroase clișee și sunt cele mai ieftine în serie din toată țara.

Vanzătorilor dela 20 exemplare în sus li se acordă un rabat de 20%.